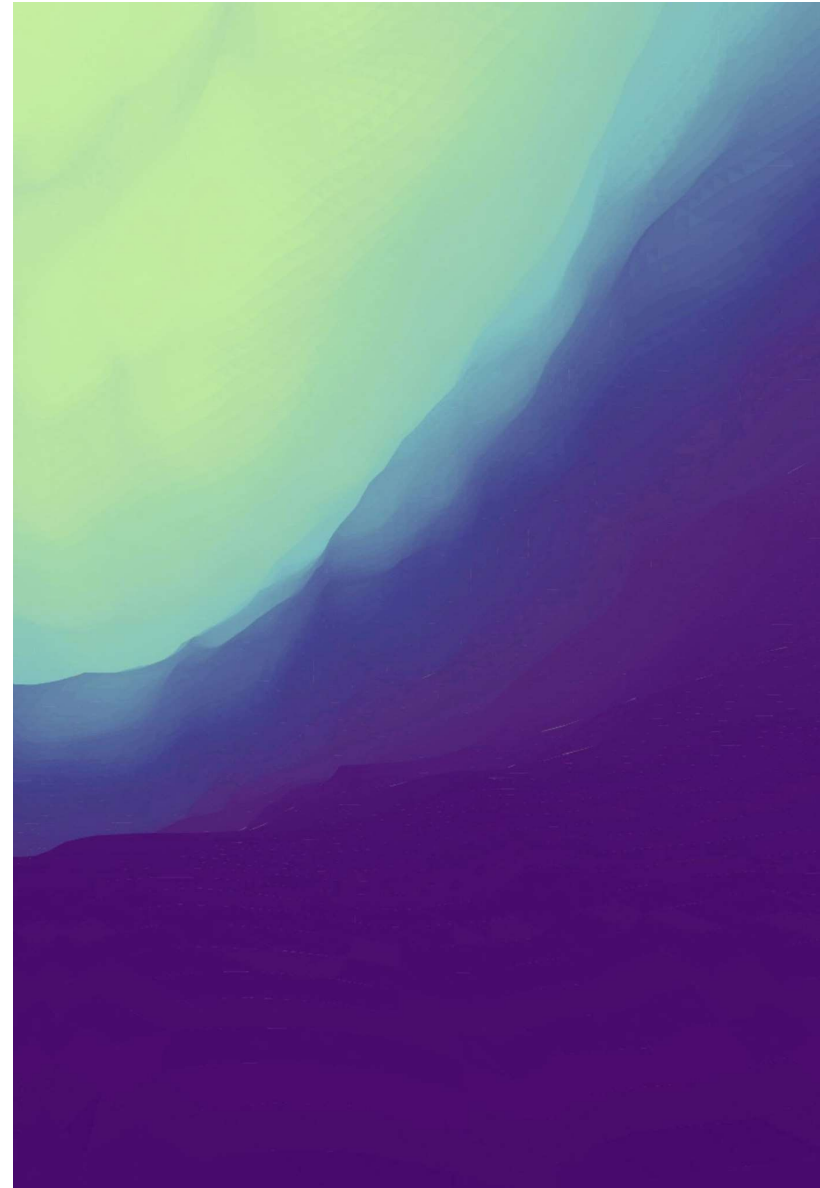

ATNAUJINTA LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS BENDROJI PROGRAMA

Gintarė Dereškevičienė

Lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja

Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazija

Lietuvių kalbos ir literatūros bendroji programa (toliau – Programa) **apibrėžia** lietuvių kalbos ir literatūros dalyko paskirtį, tikslą ir uždavinius, dalyku ugdomas kompetencijas, pasiekimų sritis ir pasiekimų raidą, dalyko mokymo(si) turinį, pasiekimų lygių požymius ir mokinių pasiekimų vertinimą.

Lietuvių kalbos ir literatūros dalyko paskirtis – suteikti mokiniams lietuvių kalbos ir literatūros (kultūros) pagrindus, padėti ugdytis kalbėjimo, klausymo, skaitymo, teksto analizės ir interpretacijos bei rašymo įgūdžius, gebėjimą reikšti mintis raštu ir žodžiu taisyklinga lietuvių kalba, supažindinti mokinius su Lietuvos, Europos ir pasaulio literatūra bei kultūra.

TIKSLAS

Lietuvių kalbos ir literatūros dalyko tikslas – lavinti mokinio gebėjimą komunikuoti sakytine ir rašytine lietuvių kalba; formuotis kalbinę, kultūrinę, tautinę ir pilietinę savimone; pažinti lietuvių ir pasaulio literatūros tradiciją; suprasti ir interpretuoti įvairius grožinės, negrožinės literatūros ir kitų medijų tekstus; gebėti dalyvauti šiuolaikinės kultūros procesuose.

Pagrindinio ugdymo uždaviniai

- skaito, nagrinėja, lygina grožinės ir negrožinės literatūros, tautosakos, įvairių medijų kūrinius bei ugdo empatiją, atvirumą kultūrų, požiūrių įvairovei, etines nuostatas, kalbinę, kultūrinę ir pilietinę tapatybę, pažįsta socialinę aplinką, aptaria kūrinių santykį su dabartimi;
 - lavinasi estetinį skonį, mokosi vertinti kūrinius ir argumentuotai pagrįsti savo vertinimą; išvelgia literatūros sąsajas su kitais menais;
 - ugdo savarankiško skaitymo įgūdžius, kelia skaitymo tikslus, supranta skaitymo reikšmę;
-

Pagrindinio ugdymo uždaviniai

- susipažįsta su lietuvių kalbos sistema, stebi ir vertina kalbos reiškinius, analizuoja kalbos funkcionavimą visuomenėje, suvokia kalbą kaip nuolat kintantį ir su visuomenės raida glaudžiai susijusį reiškinį;
 - analizuoja, klausosi, kuria įvairaus pobūdžio sakytinius ir rašytinius tekstus, siekdami įvairių tikslų skirtingose socialinėse ir kultūrinėse situacijose, pasirinkdami tinkamą kalbinę raišką;
 - ugdomi poreikį reikšti mintis žodžiu ir raštu taisyklinga kalba, nuolat tobulina savo kalbinius gebėjimus, remdamiesi kalbos ir literatūros žiniomis, tikslingai taiko įvairias strategijas;
-

Pagrindinio ugdymo uždaviniai

- atpažįsta ir vartoja bendrinės kalbos atmainas, naudojami skaitmeniniais lietuvių kalbos, literatūros ir kitais ištekliais, etiškai ir atsakingai naudojami įvairiuose šaltiniuose rasta informacija;
 - mokosi kultūringai dalyvauti diskusijoje, išklausti ir gerbti kito nuomonę, argumentuoti, ginti savo požiūrį neįžeisdami kitų;
 - ugdomi kūrybiškumą, lavina vaizduotę ir mąstymą, dalyvauja kultūrinėje (literatūrinėje) veikloje;
-

Vidurinio ugdymo uždaviniai

- skaito įvairių laikotarpių ir žanrų lietuvių ir pasaulio grožinės ir negrožinės literatūros bei įvairių medijų kūrinius, atpažįsta juose kultūros epochų, literatūros krypčių (srovių) ypatumus bei idėjas, supranta lietuvių literatūros ir kultūros raidą;
 - savarankiškai skaito, nagrinėja grožinės ir negrožinės literatūros bei įvairių medijų kūrinius turinio, struktūros ir raiškos požiūriu, aptaria kūrinių tarpusavio sąsajas ir santykį su dabartimi; supranta kūrinių daugiareikšmiškumą ir interpretacijų įvairovę;
-

Vidurinio ugdymo uždaviniai

- nagrinėdami literatūros ir medijų kūrinius, lavinasi estetinį skonį, ugdomi etines nuostatas, kalbinę ir kultūrinę tapatybę; diskutuoja, polemizuoja dėl literatūros ir įvairių medijų kūriniuose reiškiamų idėjų, kuriasi autentišką santykį su skaitomais kūriniais ir geba argumentuotai pagrįsti savo vertinimą;
 - vertindami įvairių laikotarpių grožinės ir negrožinės literatūros ir įvairių medijų kūrinius, ugdomi kritinį mąstymą; atpažįsta kūriniuose menines potekstes, netiesiogiai išreikštas nuostatas ar kitus tikslus;
 - geba įvairiuose šaltiniuose rasti ir atrinkti reikiamą informaciją; etiškai ir atsakingai naudojami rasta informacija, bendrauja elektroninėje erdvėje;
-

Vidurinio ugdymo uždaviniai

- sklandžia, aiškia, taisyklinga kalba kuria raštu ir žodžiu rišlius, kūrybiškus, problemas išryškinančius įvairaus pobūdžio tekstus, pasirinkdami tinkamą struktūrą, nuosekliai ir kryptingai plėtodami temą, argumentuotai reikšdami savo požiūrį, tikslingai remdamiesi literatūriniais ir kultūriniais kontekstais;
 - kūrybiškai atskleidžia literatūros sąsajas (idėjų, temų, motyvų, meninės kalbos) su istorija, kitais menais (muzika, kinu, daile ir pan.); užsiima menine saviraiška, kurdami įvairių stilių ir žanrų tekstus, naudodamiesi įvairiomis medijomis.
-

KOMPETENCIJŲ UGDYMAS

- kultūrinė
 - pažinimo
 - komunikavimo
 - kūrybiškumo
 - pilietiškumo
 - socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos
 - skaitmeninė
-

PASIEKIMŲ SRITYS IR PASIEKIMAI

1. Kalbėjimas, klausymas ir sąveika:

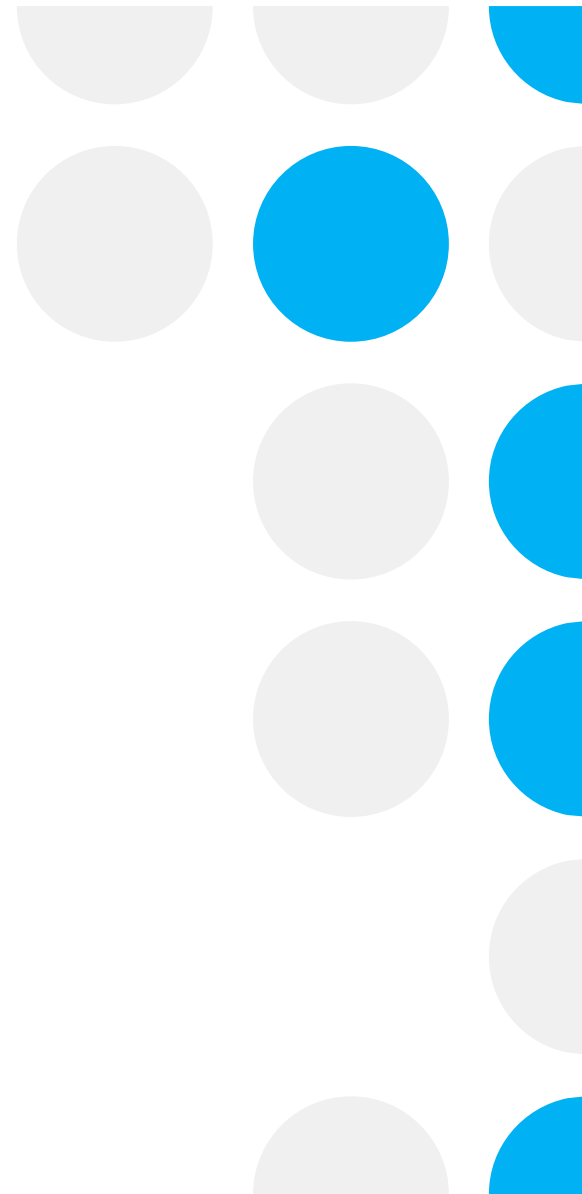
- aktyviai klausosi sakytinio teksto;
 - dalyvauja įvairiose komunikavimo situacijose, klausosi ir kalba, atsižvelgdami į situaciją, tikslą, adresatą;
 - tinkamai vartoja kalbinės raiškos priemones, laikosi kalbos normų;
 - taiko klausymosi ir kalbėjimo strategijas.
-

PASIEKIMŲ SRITYS IR PASIEKIMAI

2. Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas:

- skaito įvairaus pobūdžio tekstus, naudojami įvairiais informacijos šaltiniais, randa informaciją;
 - aptaria skaitomus tekstus, analizuoja, interpretuoja, daro išvadas, remdamiesi literatūros žiniomis;
 - vertina skaitomų tekstų turinį ir raišką;
 - taiko skaitymo strategijas;
 - atskleidžia filologinį ir kultūrinį išprusimą;
 - dalyvauja kultūriniame ir visuomeniniame gyvenime
-

PASIEKIMŲ SRITYS IR PASIEKIMAI

3. Rašymas ir teksto kūrimas:

- kuria tekstus atsižvelgdami į rašymo tikslą, adresatą ir komunikavimo situaciją;
 - kuria tinkamos struktūros tekstus, rašo taisyklinga ir stilinga kalba;
 - taiko rašymo strategijas.
-

PASIEKIMŲ SRITYS IR PASIEKIMAI

4. Kalbos pažinimas:

- taiko fonetikos ir kirčiavimo žinias;
 - taiko leksikos, žodžių darybos, morfologijos ir rašybos žinias;
 - taiko sintaksės ir skyrybos žinias;
 - taiko žinias apie tekstą ir teksto stilistiką;
 - taiko kalbos pažinimo strategijas;
 - analizuoja ir vertina kalbos funkcionavimą visuomenėje
-

MOKINIŲ PASIEKIMŲ VERTINIMAS

Mokinių pasiekimų lygiai:

- slenkstinis
 - patenkinamas
 - pagrindinis
 - aukštesnysis
-

Pasiekimų lygių ir įvertinimo pažymiu sąsaja

Lygis	Pažymys
Slenkstinis	4
Patenkinamas	5-6
Pagrindinis	7-8
Aukštesnysis	9-10

Mokymosi pasiekimų patikrinimai NMPP (8 klasė)

Pasiekimų ir mokymo(si) turinio sritys	Užduoties taškai procentais
Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas	50
Rašymas ir teksto kūrimas	25
Kalbos pažinimas	25
Iš viso taškų procentais	100

Mokymosi pasiekimų patikrinimai PUPP (10 ir II gimnazijos klasė)

Pasiekimų ir mokymo(si) turinio sritys	Užduoties taškai procentais
Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas	25
Kalbos pažinimas ir vartojimas	25
Rašymas ir teksto kūrimas	50
Iš viso taškų procentais	100

Mokymosi pasiekimų patikrinimai

I tarpinis patikrinimas III gimnazijos klasėje

Pasiekimų ir mokymo(si) turinio sritys	Užduoties taškai procentais
Kalbėjimas, klausymas ir sąveika	80
Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas	20
Iš viso taškų procentais	100

Mokymosi pasiekimų patikrinimai

II tarpinis patikrinimas IV gimnazijos klasėje

Pasiekimų ir mokymosi turinio sritys	Užduoties taškai procentais
Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas	100
Iš viso taškų procentais	100

Mokymosi pasiekimų patikrinimai

Brandos egzaminas IV gimnazijos klasėje

Pasiekimų ir mokymosi turinio sritys	Užduoties taškai procentais
Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas	50
Rašymas ir teksto kūrimas	50
Iš viso taškų procentais	100

<https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendrosios-programos/atnaujintos-bendrosios-programos>

